

Aktualitások a minőségirányításban

Önálló területek kockázatai

Előadó:

Solymosi Ildikó

TQM Consulting Kft. – ügyvezető

TQM szakértő, munkavédelmi szakmérnök, vezető auditor

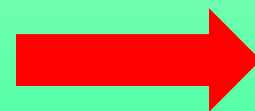
A) A munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos pszichológiai / humán kockázatok

Kétoldalú megközelítés

- 1) Az ember, mint kockázati tényező, **veszélyforrás**, kockázatot generál
- 2) Az ember, mint **veszélyeztetett** a rá ható kockázatok, veszélyek miatt

Megelőző
jellegű
biztonsági és
védelmi
intézkedések

A kockázat fogalma

Veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.

(Mvt. 87.§. 1/F)

Egy veszélyes esemény vagy annak való kitettség elfordulási valószínűsége és az általa okozott sérülés vagy egészségkárosodás súlyosságának kombinációja

(MSZ 28002:2009)

Az ember, mint kockázat...

A komplex biztonság értelmezésénél az ember, az **ember - gép - környezet rendszer** része.

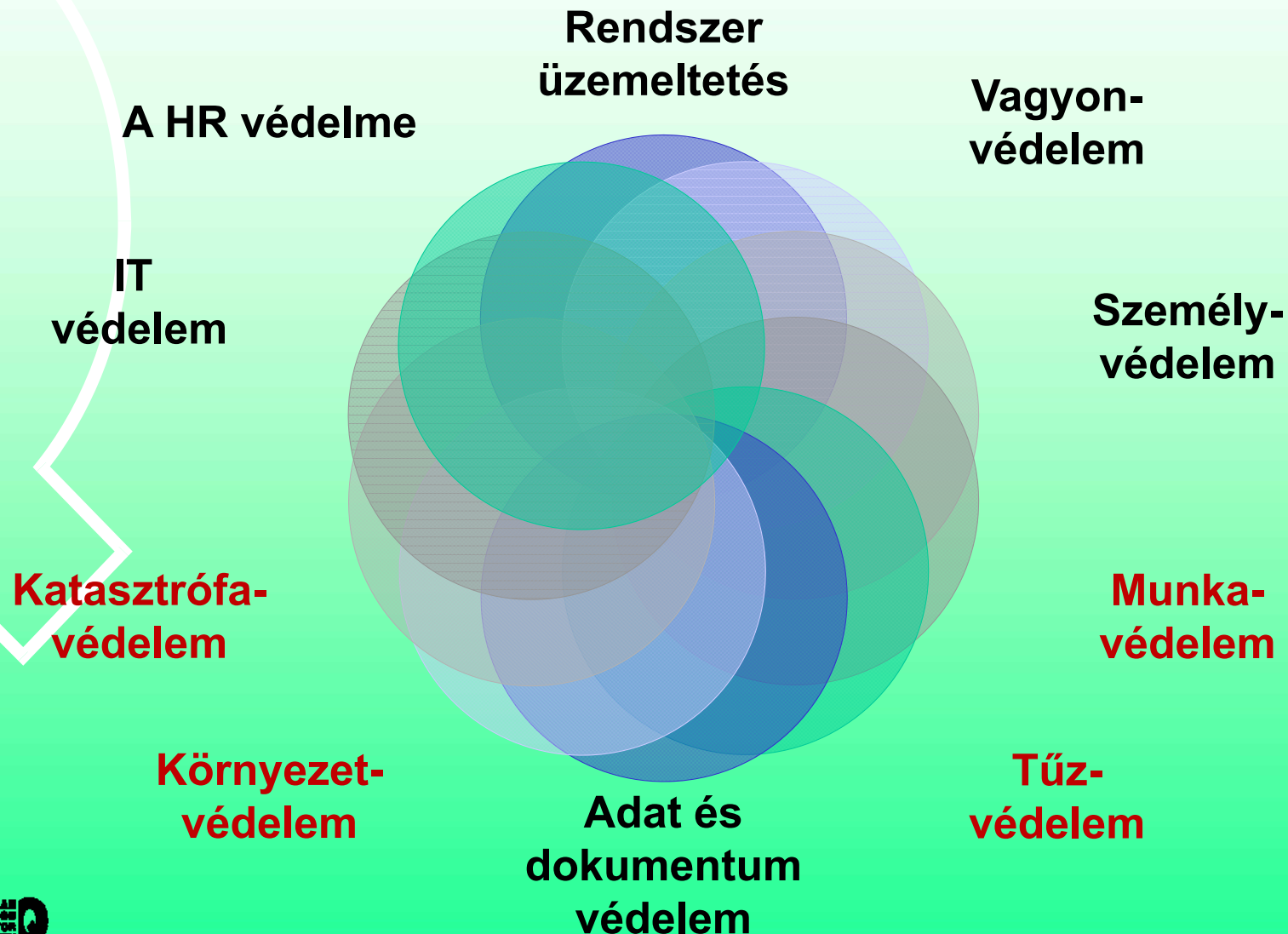
A prioritás azonban az ember biztonsága, egészségének védelme.

A rendszerben működő kölcsönhatások révén az ember is jelenthet kockázatot, az **emberi tényezők is generálhatnak kockázatot.**

Azonban a **kockázatok megszüntetése, mérséklése is befolyásolja az emberi tényezőket.**

A komplex biztonság alapelemei egy szervezetet működtetése esetén

Pszichoszociális kockázat

A törvényi rendelkezés szerint **pszichoszociális kockázatnak minősül** a munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben **stressz**, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be.
(1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről 87.§ 1/H)

33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 5. számú melléklete

A fokozott pszichés terheléssel járó tevékenységek megnevezését tartalmazza

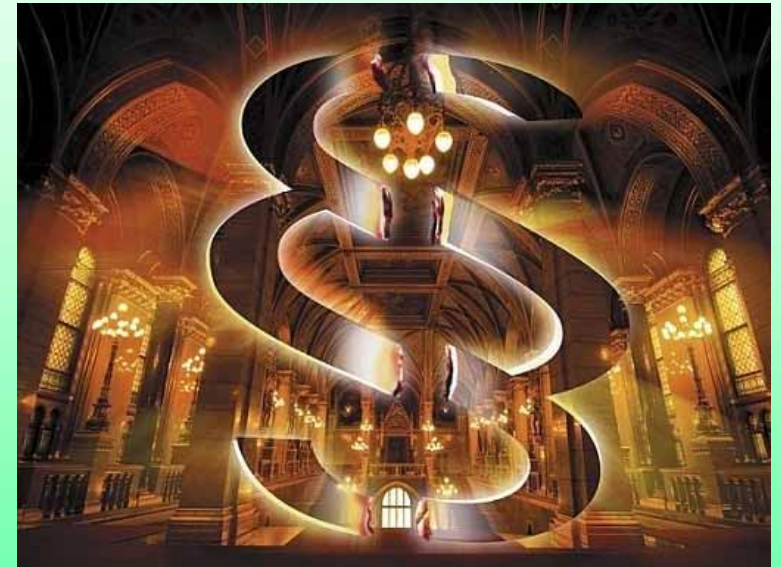
A pszichoszociális kockázat jogi szabályozása

2004-ben **ETUC, UNICEF, CEEP, UEAPME** keret megállapodást írtak alá a munkával összefüggő **stressz ellen.**

Ennek értelmében a munkahelyi stressz nem egyéni, hanem **kollektív probléma.**

A 2011. évi CXCI törvény 175. § (1) bekezdése módosította a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 54. § (3) bekezdését a kockázatértékeléssel kapcsolatban.

A módosítás értelmében a munkáltató a kockázatértékelést **legalább három évente köteles elvégezni.**

Példa a pszichoszociális kockázati tényezők osztályozására

Forrás: Dán Pszichoszociális Munkakörnyezeti Modell koncepciója (PWE- Psychosocial Working Environment- Forrás: COPSOQ 2003, Kristensen és mtsai 2005, Pejtersen és Kristensen 2010).

DIMENZIÓK (7)	SKÁLÁK (28)
I. Munkahelyi követelmények	Mennyiségi elvárás Munka tempó Érzelmi megterhelés
II. Szervezet és munkakör	Hatáskör (Kontroll) Fejlődési lehetőségek A munka értelmessége Munkahely iránti elkötelezettség
III. Együttműködés és vezetés	Előreláthatóság Jutalmazás (elismerés) Munkakör egyértelműsége Szerepkonfliktus A vezetés minősége Támogatás a felettestől Támogatás a munkatársaktól Munkahelyi közösség
IV. Munka-magánélet egyensúly	Munkahelyi elégedettség Munkahely-család konfliktus
V. Bizalmi légkör	Vezetés iránti bizalom Munkatársak közötti kölcsönös bizalom Igazságosság és tisztelet
VI. Erőszak és zaklatás	Szexuális zaklatás Erőszakos fenyegetés Fizikai erőszak Szekálás (terrorizálás)
VII. Egészségi állapot, jóllét	Önbecsült egészségi állapot Kiegészítés Stressz Alvászavarok

Miért fontos a pszichoszociális kockázatértékelés?

A nagyfokú munkahelyi stressz rizikótényezővé válik!

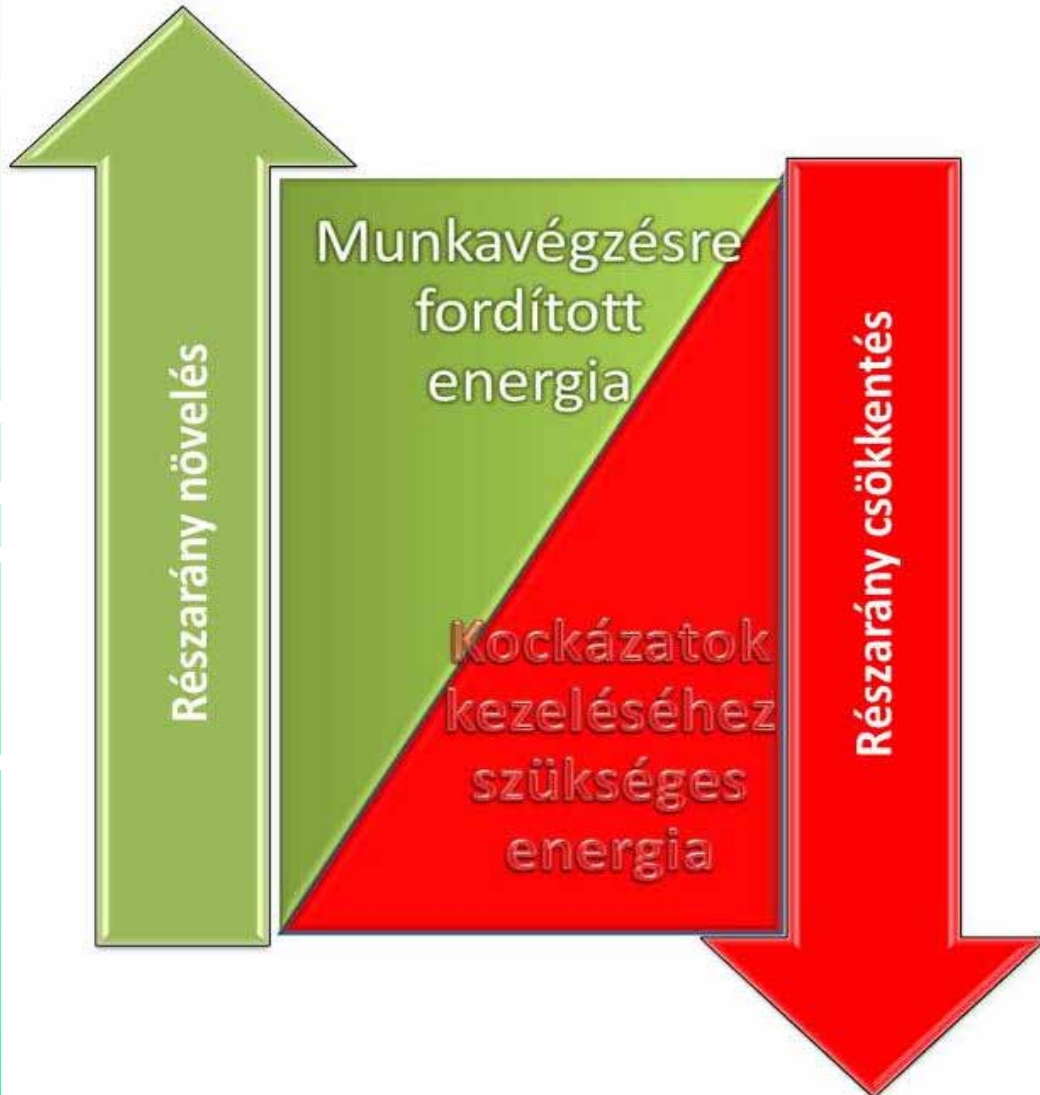
A munkavállaló nagyfokú stressz terhelés következményeképpen *pszichés és szomatikus megbetegedések áldozatává* válhat.

Több nemzetközi és hazai kutatás rámutat arra, hogy az egészségügyi problémák a *munkaképtelenséggel* függnek össze, s ez *hiányzásokhoz és teljesítménycsökkenéshez* vezet.

(2020-ra a szorongásos zavarok és a depresszió várhatóan a második és harmadik leggyakoribb betegség lesz a szív- érrendszeri megbetegedések után. A csökkenő számú betegség miatti hiányzással ellentétben, a mentális problémák miatti hiányzások száma megnégyszereződött- és folyamatosan növekszik.)

(Forrás: European Network for Workplace Health promotin - A Work. In tune with life)

A munkavállaló energia mérlege

A **kockázatok** és a szervezet **veszteségei** közötti kapcsolat egyértelmű. Rögzíthető, hogy

- vannak olyan állapot-, folyamat-, és rendszerhibák, amelyek kockázatokat generálnak, illetve
- vannak olyan fellelhető kockázatok, amelyek veszteségekhez vezetnek.

A kockázatok kézbevétele, csökkentése, felszámolása tehát nem jogszabályi kötelezettség „csupán”, hanem a versenyképesség növelésének egyik kulcsmozzanata, lehetősége.

Forrás: Kapás Zsolt: Pszichoszociális kockázatértékelés (OMKT Kft. 2012)

B) A környezetvédelem kockázatai

- **Állami eszközökkel és szabványokkal szabályozott.**
- **Alapvetően megelőző tevékenység, a környezetre gyakorolt hatások nagyon könnyen elérhetik a katasztrófa szintjét.**
- **Az előírások betartása vagy kötelezettségből, vagy önkéntességből fakad.**
- **A kötelezettek száma csekély.**
- **A Környezet Irányítási Rendszer (KIR) önkéntes követése egyre terjed.**
- **Akár családi szinten – környezettudatosság – is megvalósulhat.**

C) Tűzvédelem

A tűz elleni védekezés alapvetően állami (hatósági) eszközökkel szabályozott.

54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

A tűzvédelmi dokumentumok hierarchiája:

- ❖ Tűzvédelmi szabályzat
- ❖ Tűzriadó terv
- ❖ A tűz elleni védekezésben résztvevők munkaköri leírásai
- ❖ Tűzvédelmi képzés-oktatás feljegyzései
- ❖ Tűzjelző és tűzoltó berendezések (rendszerek) dokumentációja
- ❖ A menekítést segítő jelzések, és berendezések dokumentációja

D) Katasztrófavédelem

65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény végrehajtásáról

1§. 2. kockázatelemzés:

fenyegetettségi és kockázati tényezők vizsgálata a rendszerelemek sebezhetőségének, valamint a megzavarásuk vagy megsemmisítésük által okozott következmények értékelése céljából;

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**

Solymosi Ildikó
+36309645770
www.tqmconsulting.hu